

JUSTITSMINISTERIET

Dato:
Kontor: EU-retskontoret
Sagsbeh: Victor Christoffersen
Sagsnr.: 2020-3051-0033
Dok.: 1399508

UDKAST TIL TALE

**til brug for samråd i Folketingets Retsudvalg den 27.
februar 2020 og forelæggelse i Folketingets Europa-
udvalg den 28. februar 2020 af RIA-rådsmødet den
13. marts 2020**

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

[Indledning]

1. Den 13. marts 2020 afholdes der rådsmøde om retlige og indre anliggender i Bruxelles. Udvalget har fået tilsendt et samlenotat om sagerne på rådsmødet.

Som det fremgår af samlenotatet og det supplerende samlenotat i modtog i morges, er der kun 6 sager på rådsmødedagsordenen, som vedrører Justitsministeriets område. Tre af disse er omfattet af retsforbeholdet.

Det er derfor et usædvanligt kort rådsmøde uden så meget politisk indhold. Jeg vil primært fokusere på dagsordenens punkt 1 om strategiske retningslinjer for justits- og indenrigsområdet.

Herudover vil jeg også orientere om kommende domme fra EU-Domstolen ang. logning.

[Strategiske retningslinjer for justits- og indenrigsområdet]

2. Dagsordenens punkt 1 er om strategiske retningslinjer for justits- og indenrigsområdet.

Der er lagt op til en meningsudveksling om og godkendelse af rådskonklusioner, der skal forelægges for Det Europæiske Råd til godkendelse på et møde den 26.-27. marts 2020.

Formålet med formandskabets udkast til strategiske retningslinjer er at sætte en fælles ramme for den lovgivningsmæssige og operationelle programudformning for rådets arbejde de kommende fire år.

Formandskabets udkast til de strategiske retningslinjer tager udgangspunkt i Det Europæiske Råds strategiske dagsorden for 2019-2024, og udkastet er udarbejdet på baggrund af refleksioner og drøftelser under det finske formandskab i efteråret samt på det uformelle rådsmøde den 23. og 24. januar 2020 i Zagreb afholdt af det kroatiske formandskab.

Punktet omfatter både emner, der hører under Justitsministeriets ressortområde og punkter, der hører under Udlændinge- og Integrationsministeriets ressortområde. Jeg vil alene komme ind på de emner, der berører Justitsministeriets ressortområde.

Formandskabet har inddelt de strategiske retningslinjer i fire overordnede temaer: *Retsstatsprincippet*, *gensidig*

tillid, ét Europa, ét rum samt beherskelse af nye teknologier og kunstig intelligens.

Vi kan fra regeringens side overordnet støtte formandskabets udkast til de strategiske retningslinjer for så vidt angår Justitsministeriets område.

Jeg vil ikke referere alle dele af de strategiske retningslinjer, men blot slå ned på de væsentligste fokuspunkter under hvert tema.

3. Der sættes under det første overordnede tema om *retsstatsprincippet*, bl.a. fokus på, at EU's institutioner og medlemsstaterne har et fælles ansvar for at sikre, at respekten for retsstatsprincippet garanteres, og at der anvendes og i nødvendigt omfang udvikles effektive redskaber til at sikre dette.

Der sættes endvidere fokus på, at rådet for almindelige anliggender (GAC) vil fortsætte sin årlige dialog om retsstatsprincippet, og at justitsministrene i RIA-rådsformationen fortsat vil beskæftige sig med spørgsmål, der relaterer sig til retsstatsprincippet, hvor det er relevant.

4. Der sættes under det andet overordnede tema om *gensidig tillid* bl.a. fokus på, at EU-lovgivningen bliver an-

vendt og implementeret korrekt. Det vil sige, at før der tages nye EU-lovgivningsinitiativer, som påvirker vel-fungerende national lovgivning, bør der ved hjælp af konsekvensanalyser vises en klar merværdi af sådanne initiativer for de europæiske borgere. Det kan jeg kun være enig i.

Det kan i den forbindelse nævnes, at Danmark deltager i en række retsakter om strafferetligt samarbejde vedtaget før Lissabontraktatens ikrafttræden.

Hvis disse retsakter erstattes af nye retsakter, vil det have den konsekvens, at Danmark – pga. retsforbeholdet – ikke længere vil kunne deltage i samarbejdet. Det drejer sig f.eks. om rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre.

Regeringen kan bl.a. derfor støtte, at fokus i de strategiske retningslinjer er på anvendelse og implementering af allerede *eksisterende* retsakter frem for nye retsakter på det politi- og strafferetlige område og området for civilretligt samarbejde.

5. Der sættes under det tredje overordnede tema *ét Europa, et rum*, bl.a. fokus på, at sikkerhedsmæssige trus-

ler som terrorisme og hybride trusler også skal håndteres på EU-plan.

Der peges på behovet for øget samarbejde EU-landene imellem, ligesom det nævnes, at relevante EU-agenturer har en vigtig rolle at spille i forbindelse med bl.a. deling af udstyr og specialiserede tekniske løsninger.

Regeringen støtter tiltag, som kan forbedre EU's indsats mod terrorisme og hybride trusler. Medlemsstaterne står over for mange af de samme udfordringer og regeringen er derfor generelt positivt indstillet over for initiativer, der kan medvirke til at styrke samarbejdet mellem medlemsstaterne.

6. Afsluttende sætter formandskabet fokus på *beher- skelse af nye teknologier og kunstig intelligens.*

Det er regeringens holdning, at der i relation til kunstig intelligens på RIA-området er vigtig at finde den rette balance mellem effektiv retshåndhævelse og beskyttelse af fundamentale rettigheder.

Ansigtsgenkendelsesteknologi er et af flere redskaber, der potentielt kan effektivisere og lette politiets arbejde.

Regeringen kan ikke udelukke, at vi en dag kommer til at tage ansigtsgenkendelsesteknologien i brug i Danmark, men vi kan samtidig ikke se bort fra de principielle, retlige og praktiske dilemmaer, som anvendelsen af teknologien rejser.

Det er alt sammen spørgsmål, som må afklares, inden teknologien kan tages i brug.

Men jeg vil gerne slå fast, at hvis EU generelt arbejder med et forbud mod ansigtsgenkendelse, så er det ikke umiddelbart noget, som regeringen kan støtte.

Øvrige punkter

7. Der er også et punkt på dagsordenen vedrørende den Europæiske anklagemyndighed (EPPO) samt et overordnet punkt om e-beviser.

Punkterne er begge alene på til orientering og statusopdatering.

For så vidt angår punktet om EPPO, er det et tilbagevendende punkt på rådsmøderne, hvor formandskabet gør status over etableringen af EPPO, som på nuværende tidspunkt forventes at være i drift inden udgangen af

november 2020. Danmark deltager som bekendt på grund af retsforbeholdet ikke i samarbejdet om EPPO.

For så vidt angår punktet om e-beviser, er der tale om et overordnet punkt med tre underpunkter, hvor Kommissionen orienterer om status på henholdsvis:

- forhandlingerne mellem EU og USA om en aftale om adgangen til elektronisk bevismateriale i straffesager
- forhandlingerne om en anden tillægsprotokol til Budapest-konventionen og
- etableringen af et elektronisk system til udveksling af elektronisk bevismateriale.

Det forventes, at alle punkterne kan tages til orientering.

8. Endelig er der, som det fremgår af det supplerende samlenotat fra i morges, et punkt til drøftelse på dagsordenen om udlevering af EU-statsborgere til retsforfølgelse i tredjelande. Jeg skal beklage den sene oversendelse af det supplerende samlenotat, der skyldes, at det først er sat på dagsordenen for ganske nylig.

Letland, der har bedt om at få punktet optaget på dagsordenen, har foreløbig oplyst, at man ønsker en generel

drøftelse af nogle uhensigtsmæssigheder ved den europæiske arrestordre, som man har erfaret i forbindelse med udlevering af lettiske statsborgere til fra andre EU-lande til tredjelande.

[Siden sidst]

9. Jeg vil kort fortælle om tre præjudicielle sager ved EU-Domstolen, der handler om de franske, belgiske og estiske logningsregler. Der er tale om de forenede sager C-511/18 og C-512/18, sag C-520/18 og sag C-746/18.

Den daværende regering orienterede i henholdsvis november 2018 og marts 2019 Folketinget om regeringens afgivelse af indlæg i de nævnte sager i notater til Folketingets Europaudvalg (Alm. del, bilag 171 og bilag 172, 2018-19 (1. samling) samt Alm. del, bilag 567, 2018-19 (1. samling)).

De præjudicielle forelæggelser i de nævnte sager har baggrund i EU-Domstolens afgørelse af 21. december 2016 i Tele2-sagen. I denne sag fastslog EU-Domstolen, at de svenske regler om logning var i strid med EU-retten. Det skyldtes, at de svenske regler medførte en pligt til generel og udifferentieret lagring af samtlige trafik- og lokaliseringsdata vedrørende samtlige abonnenter og re-

gistrerede brugere i forbindelse med samtlige midler til elektronisk kommunikation.

EU-Domstolen udtalte samtidig, at EU-retten ikke er til hinder for en begrænset lagring af data, som er målrettet i forhold til et tidsrum, et geografisk område og/eller en personkreds.

Danmark og 16 andre medlemsstater har afgivet mundtlige indlæg i de franske og belgiske sager. Danmark og mange andre medlemsstater afgav også indlæg i den estiske sag. I alle tre sager gjorde regeringen gældende, at EU-Domstolen bør genoverveje visse af de udtalelser, som EU-Domstolen afgav i Tele2-dommen.

Regeringen har navnlig betonet vigtigheden af lagrede oplysninger som efterforskningsredskab for politiet og PET.

Regeringen gjorde i den sammenhæng gældende, at en målrettet lagring, som den EU-Domstolen omtaler i Tele2-dommen, ikke er mulig at implementere, hvis lagrede oplysninger fortsat skal være egnet som et effektivt efterforskningsredskab for de retshåndhævende myndigheder.

EU-Domstolen forventes at træffe afgørelser i de franske og belgiske sager omkring sommeren 2020.

EU-Domstolens dom i den estiske sag forventes at foreligge i forlængelse af de franske og belgiske sager.

Den estiske sag vil navnlig kunne få betydning for, hvordan retsplejelovens regler om adgang til de oplysninger, som teleselskaberne skal opbevare til brug for efterforskning og retsforfølgning, vil kunne udformes.

Tak for ordet.